

Lesbrief voor de voorstelling Cyrano de Bergerac door Joris Lehr

---

Inhoud

1. Over de schrijver Edmond Rostand
2. Het verhaal
3. Thema: werkelijke schoonheid
4. De speelstijl
5. De verteller
6. Vooraf
7. Vraaggesprek na de voorstelling
8. Zelf spelen

(Benodigdheden voor de les, een paar zachte doekjes)

1. Over de schrijver Edmond Rostand

Edmond Rostand was een Franse schrijver, geboren te Marseille in 1868 en overleden te Parijs in 1918. Hij schreef veel toneelstukken maar alleen het stuk over Cyrano de Bergerac heeft de tijd goed weten te doorstaan. Het toneelstuk Cyrano was een enorm succes toen het uitkwam in 1897 en is altijd populair gebleven. Het stuk is meerdere malen verfilmd. Ook de film uit 1990 met Gérard Depardieu was succesvol. In deze verfilming is de oorspronkelijke tekst bijna geheel overgenomen. In 1901 trad Rostand toe tot de Académie Française, de hoogste eer voor een schrijver in Frankrijk.

Er heeft ook een echte Cyrano de Bergerac bestaan: Savinien de Cyrano de Bergerac. Een Franse soldaat en dichter die leefde van 1619 tot 1655. Op hem baseerde Edmond Rostand zijn toneelstuk.

2. Kort het verhaal van Cyrano

Cyrano, een beroemde dichter, is verliefd op Roxane.

Maar Cyrano vindt zichzelf te lelijk door zijn enorme neus.

Hij denkt dat hij bij Roxane geen kans maakt.

De mooie Christian is ook verliefd op Roxane. Maar Christian vindt zichzelf te dom.

Hij kan geen mooie dingen zeggen en brieven schrijven en durft Roxane niet te benaderen.

Christian vraagt de dichter Cyrano om hulp. Cyrano stemt toe.

Hij schrijft betoverend mooie brieven voor Roxane

en hiermee weet Christian Roxane te veroveren.

Maar als Roxane ooit achter de waarheid komt van wie houdt ze dan werkelijk?

3. Thema: Werkelijke schoonheid

In dit stuk zien we dat werkelijke schoonheid niet in het uiterlijk zit.

De schoonheid van de ziel triomfeert uiteindelijk over de schoonheid van het lichaam.

4. De speelstijl

In deze theatervoorstelling staat de verbeelding van de toeschouwer centraal. Dat betekent dat er geen uitgebreide decors of kostuums worden gebruikt maar eenvoudige voorwerpen.

In Cyrano zijn dat drie zijden doekjes in drie verschillende kleuren. Eén persoon vertelt het hele verhaal. In Cyrano is Joris alle personages. Hij verkleedt zich niet tussendoor, maar door zijn stem te veranderen, een doek te gebruiken of net even anders te gaan staan of lopen, is het verhaal toch duidelijk te volgen en worden de kinderen helemaal meegenomen in het verhaal.

5. De Verteller

Joris Lehr maakt al 25 jaar theater. Hij studeerde in Brussel aan een internationale theaterschool en heeft al in veel landen gespeeld. Sinds 2010 maakt Joris solo voorstellingen. Geholpen door de Amerikaanse regisseur George Isherwood. Belangrijk voor deze voorstellingen waren Joris' ervaringen bij de grote Italiaanse toneelschrijver, toneelspeler en nobelprijswinnaar Dario Fo in 2013 en 2014. Meer voorstellingen en trailers zijn te vinden op: www.verteltheater.nl en www.dollemaandag.nl

6. VOORAF

Het is handig om de kinderen voor te bereiden op wat ze gaan zien. Soms gaan ze naar een andere school om samen met andere kinderen te gaan kijken.

Of de kinderen gaan naar een theater. Dan is het zeker goed om hier vooraf iets over te vertellen, te vragen. "Wie is er wel eens naar theater geweest? Wat heb je toen gezien?"

Vertel in het kort waar het verhaal over gaat.

- Wees max. 15 en min. 5 minuten voor aanvang aanwezig. Tenslotte kan het zijn dat er jassen opgehangen moeten worden, u de weg in een andere school moet zoeken enz.
- Zorg dat de kinderen vooraf naar de WC zijn geweest en vertel ook dat dat tijdens de voorstelling niet kan.
- Snoep en drinken horen niet tijdens de voorstelling.
- Praten is niet alleen vervelend voor de verteller, maar ook voor de kinderen die wel aandachtig zijn.
- Theater is geen TV of DVD, je kunt de verteller niet op pauze zetten en je kunt ook tussendoor niet even wat anders gaan doen.
- Als er ouders meegaan, overleg dat vooraf met de verteller of de ouders welkom zijn.

Ouders zitten niet bij de kinderen, maar achteraan. Mobiele telefoons zijn uit en de regels voor de kinderen gelden ook voor de ouders.

- Indien u foto's wilt maken, overleg het met de verteller.

Als de voorstelling is afgelopen wordt er geklapt om de verteller te bedanken.

De kinderen verlaten rustig, op aangeven van de leerkracht de zaal. In het theater is het verstandig te wachten tot het zaallicht aan is.

Controleer bij vertrek of er geen spullen zijn achtergebleven.

7. Gesprek na de voorstelling aan de hand van vragen

- Wat vond je van de voorstelling en waarom?
- Wat heb je gezien, kon je het verhaal volgen?
- Wie weet wie het verhaal vertelde?
- Wat wilde Cyrano? *(Hij wilde zijn liefde voor Roxane tonen)*
- Wat zei Christian uiteindelijk tegen Cyrano? *(Hij zei dat Cyrano de waarheid moest vertellen)*
- Wat ging er mis? *(Christian stierf en Cyrano kon het niet meer vertellen)*
- Hoe is het toch goed gekomen? *(Cyrano en Roxane zijn uit het verhaal verdwenen maar zijn waarschijnlijk samen en hebben een dochter die Sirena heet)*

8. Zelf spelen

De acteur speelde steeds verschillende rollen. Waaraan kon je zien dat hij iemand anders was? *(Door houding, stem, en het gebruik van een doek.)*

Ruimte Speellokaal.

Opstelling

Verdeel de leerlingen over het speellokaal tijdens het repeteren van de oefeningen. Deel op het moment dat de leerlingen de scènes aan elkaar presenteren het speellokaal in een 'speelvlak' en een 'publieksgedeelte'.

Inleiding

Bespreek de voorstelling na met de leerlingen. De volgende vragen kunnen hierbij als leidraad dienen.

- Waar ging het verhaal ook alweer over?
- Wat vond je het leukste, spannendste, gekste, enzovoort?
- Wat vond je van de banketbakker? En van Cyrano? Waarom?
- Zou jij zelf ook gehandeld hebben als Roxane of als een van de andere personages uit het verhaal? Waarom?
- Op welke manieren zou je de doekjes nog meer kunnen gebruiken?

Kern

Laat de leerlingen in viertallen drie tableaux (groeps standbeelden) bedenken waarin ze hun eigen verhaal vertellen. Een tableau is als het ware een live foto uitgebeeld door de leerlingen.

Terwijl ze minstens vijf seconden per tableau stilstaan, beelden ze een situatie uit door middel van lichaamshouding, gezichtsexpressie en gebruik van een doek. Hierbij spelen de leerlingen ieder een andere rol, waardoor de rollen samen een scène vormen, laat elk tableau kort tot leven komen, en sta weer stil.

Doordat de leerlingen drie tableaux maken – een begintableau, een midden- en een eindtableau – vertellen ze een verhaal in een notendop.

Loop langs de verschillende groepjes om hen te helpen de tableaux zo duidelijk en spannend mogelijk vorm te geven. Aan het einde presenteren de verschillende groepjes hun tableaux aan de overige leerlingen.

Afsluiting

Bespreek de tableaux na.

- Wat vond je een mooi verzonden verhaal? Waarom?
- Welk verhaal was door middel van tableaux goed te volgen?
- Wat moet je doen om een tableau goed uit te beelden?

Veel spelplezier!